

Sygn. akt IV KK 59/22

POSTANOWIENIE

Dnia 18 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 18 marca 2022 r.,
sprawy **P. M.**
skazanego z art. 197 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w B.
z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt VII Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Ż.
z dnia 7 kwietnia 2021 r., sygn. akt II K (...)

p o s t a n o w i ł

**oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną i zwolnić
skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania
kasacyjnego i wchodzącymi w ich skład wydatkami obciążyć
Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 kwietnia 2021 r., w sprawie II K (...), Sąd Rejonowy w Ż. uznał P. M. za winnego tego, że w dniu 3 lipca 2020 r. w M., woj. (...), używając przemocy polegającej na złapaniu za rękę i przytrzymywaniu M. P., a następnie polegającej na złapaniu za biodro, przewróceniu go na brzuch i przypieraniu ciałem doprowadził M. P. do obcowania płciowego poprzez dotykanie ustami członka pokrzywdzonego i wkładanie jego członka do swoich ust, a następnie wkładanie

swojego członka do odbytu M. P., tj. popełnienia przestępstwa z art. 197 § 1 k.k. i za to na mocy tego przepisu skazał go na karę 2 lat pozbawienia wolności. Ponadto uznał oskarżonego za winnego tego, że w dniu 3 lipca 2020 r. w M., woj. (...), naruszył nietykalność cielesną lekarza P. sp. z o.o. B. A. R. poprzez popchnięcie go oraz kopnięcie w nogę, a także naruszył nietykalność cielesną funkcjonariuszy Policji A. K. poprzez uderzenie go w prawą stronę głowy, złapanie w okolice prawego ucha oraz klatki piersiowej, wbicie paznokci rąk w jego ciało i drapanie, oraz S. W. poprzez szarpanie go, podczas i w związku z pełnieniem przez wymienionych obowiązków służbowych, czym spowodował u A. K. obrażenia ciała w postaci stłuczenia powłok głowy, otarcia skóry za prawym uchem oraz otarcia skóry szyi, co spowodowało naruszenie czynności narządów jego ciała i rozstrój zdrowia na czas trwający nie dłużej niż 7 dni, zaś u S. W. obrażenia ciała w postaci stłuczenia powłok głowy, skręcenia kręgosłupa szyjnego z bolesnością, stłuczenia okolicy barku i ramienia prawego oraz otarcia skóry przedramienia prawego, co spowodowało naruszenie czynności narządów jego ciała i rozstrój zdrowia na czas trwający nie dłużej niż 7 dni, tj. popełnienia przestępstwa z art. 222 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i za to na mocy art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Kolejno na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych kar pozbawienia wolności Sąd I instancji wymierzył oskarżonemu karę łączną 2 lat i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Jednocześnie Sąd orzekł do P. M. na rzecz pokrzywdzonego M. P. nawiazkę w wysokości 10.000 złotych oraz zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego P. M.. Wyrokiem z dnia 3 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w B., w sprawie VII Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok, orzekając jednocześnie o kosztach w postępowaniu odwoławczym.

Obrońca skazanego P. M. wniósł kasację od wskazanego powyżej wyroku, zaskarżając ten wyrok w całości na korzyść oskarżonego, podniósł następujące zarzuty:

1. obrazę prawa materialnego, a to art. 197 § 1 k.k. poprzez przypisanie oskarżonemu sprawstwa przestępstwa opisanego w tym przepisie, podczas gdy w świetle zeznań świadka A. R. i wyjaśnień oskarżonego, przy założeniu poczytalności oskarżonego, zachowanie oskarżonego, co najwyżej wyczerpało znamiona przestępstwa z art. 198 k.k.;
1. rażące naruszenie przepisów postępowania, a to art. 170 k.p.k. poprzez zastosowanie go w sprawie i oddalenie przez Sąd I instancji i Sąd II instancji, wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z pisemnej uzupełniającej opinii psychiatryczno-psychologiczno-seksuologicznej biegłych opiniujących w postępowaniu przygotowawczym celem uwzględnienia pełnej dokumentacji lekarskiej dotyczącej oskarżonego (biegli w opinii wskazali że nie dysponowali dokumentacją lekarską oskarżonego sprzed pobytu na oddziale psychiatrycznym) oraz treści zeznań świadków złożonych na etapie postępowania sądowego i udzielenie odpowiedzi czy dowody te wpływają na treść wniosków opinii wydanej na etapie postępowania przygotowawczego w sytuacji kiedy dowód ten mógł mieć istotne znaczenie w zakresie poczytalności oskarżonego;
2. rażące naruszenie przepisów postępowania, a to art. 170 § 1 pkt 3 k.p.k. poprzez zastosowanie go w sprawie i oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii psychiatryczno-psychologicznej dotyczącej pokrzywdzonego M. P. na okoliczność czy stan zdrowia pokrzywdzonego w dniu zdarzenia mógł powodować, że pokrzywdzony nie wyrażał werbalnie lub fizycznie sprzeciwu co do zachowania oskarżonego i czy obcowanie płciowe z oskarżonym mogło być dla niego obojętne, a to w kontekście treści zeznań świadka A. R., co mogłoby mieć istotne znaczenie w zakresie kwalifikacji prawnej czynu zarzucanego oskarżonemu w punkcie 1 aktu oskarżenia.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca P. M. wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w B. oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego w Ż. w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście bezzasadna.

Tak tylko można ocenić podniesione w niej zarzuty, skoro nie respektują one wymogów przewidzianych w przepisach karnej ustawy procesowej w zakresie przedmiotu kasacji, jej podstaw i funkcji. Nie sposób nie dostrzec, iż sformułowane w kasacji zarzuty stanowią powtórzenie zarzutów apelacyjnych. Skarżący dokonał jedynie ich drobnej modyfikacji wynikającej (najpewniej) z niedopuszczalności podnoszenia w kasacji zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych. Uzasadnienie kasacji stanowi w istocie (nieomal) wyłączone powtórzenie uzasadnienia apelacji. Tymczasem takie powielenie w kasacji zarzutów podniesionych już w apelacji może być skuteczne procesowo tylko wtedy, gdy sąd odwoławczy tych zarzutów w ogóle nie rozpozna lub uczyni to w taki nieprawidłowy sposób, że spowoduje to zasadnym przekonanie o nieprzeprowadzeniu kontroli odwoławczej w sposób wymagany przepisami kodeksu postępowania karnego. Co w niniejszej sprawie na pewno nie zaistniało, czego jednoznacznie dowodzi treść uzasadnienia zaskarżonego wyroku oceniana w kontekście tego co zarzucono i podniesiono w apelacji obrońcy. Taka konstrukcja kasacji obrońcy skazanego i jej treść pozwalają też wnioskować, że obrońca potraktował ją jako próbę skłonienia Sądu Najwyższego do powielenia kontroli instancyjnej wyroku Sądu Rejonowego. Tymczasem bezspornie nie jest to funkcją kasacji jako nadzwyczajnego środka odwoławczego. Jest nią bowiem wyeliminowanie z obrotu prawnego takich tylko orzeczeń – prawomocnych i przez to już wykonalnych – które jako dotknięte bardzo poważnymi uchybieniami, przez to samo, nie powinny w nim funkcjonować w demokratycznym państwie.

Nadto odnosząc się do pierwszego zarzutu kasacji to oprócz tego, że jest skierowany do nie będącego przedmiotem zaskarżenia tej kasacji wyroku Sądu I instancji (bo to ten Sąd dokonywał oceny prawnej ustalonego przez siebie zachowania skazanego, zarzuconego mu jako przestępne), to jeszcze zarzut ten

jest całkowicie wadliwy. Stanowi bowiem w istocie zarzut (niedopuszczalny w kasacji - por. art. 523 § 1 k.p.k.) błędu w ustaleniach faktycznych, Zarzut obraży prawa materialnego aktualizuje się wszak tylko przy jednoczesnym akceptowaniu przez podnoszącego go skarżącego poczynionych przez Sąd, który wydał orzeczenie, ustaleń faktycznych. Jeżeli zaś te, jak *in concreto*, kwestionuje, to w ten sposób zarzuca temu orzeczeniu błąd w ustaleniach faktycznych. A tego rodzaju zarzut odwoławczy nie jest już w kasacji dopuszczalny, tak wtedy, gdy jest jako taki podniesiony, jak i wówczas, gdy dla obejścia tych ustawowych ograniczeń, przyjmuje błędną postać zarzutu obraży prawa (materialnego, czy procesowego). W związku z dokonanymi ustaleniami faktycznymi Sądu Rejonowego, z których wynika, że pokrzywdzony M. P. wyraził sprzeciw wobec zachowania skazanego, nie ma podstaw do stwierdzenia, że Sądy naruszyły przepisy prawa materialnego: Sąd Rejonowy dokonując nietrafnej kwalifikacji przypisanego temu skazanemu przestępstwa z art. 197 § 1 k.k., a Sąd Okręgowy aprobuując to rozstrzygnięcie. W takiej procesowej sytuacji nie ma więc wątpliwości, iż pierwszy zarzut kasacji stanowi zarzut błędu w ustaleniach faktycznych i dlatego też jest niedopuszczalny.

Oczywista nietrafność drugiego zarzutu kasacyjnego, wynika przede wszystkim stąd, że Sąd II instancji odniósł się do tożsamego zarzutu apelacyjnego w części 3.1. uzasadnienia. Trafnie stwierdził, że żadna z wymienionych w zarzucie okoliczności nie przemawia za wypełnieniem kryteriów sformułowanych w art. 201 k.p.k. stanowiących podstawę ponownego przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego. Poza tym, odnosząc się do argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku sądu odwoławczego i zestawiając ją z treścią kasacji, podkreślić należy, że skarżący także w kasacji nie wskazał jakie to okoliczności wynikające z zeznań świadków mają przemawiać za potrzebą uzupełnienia opinii biegłego oraz jakiej konkretnie dokumentacji z wcześniejszego leczenia skazanego zabrakło biegłym.

Odnosnie ostatniego zarzutu kasacji, to Sąd Okręgowy przyjął i zaakceptował przekonanie, że okoliczność, iż pokrzywdzony był w stanie wyrazić sprzeciw co do zachowania skazanego wobec niego, nie wymaga dowodu z opinii biegłego. Podzielić należy to stanowisko, które znajduje oparcie w zeznaniach pokrzywdzonego, który podał, że wyraził swój sprzeciw werbalnie. Nie był jedynie w

stanie swoich zachowaniem dać temu wyrazu w inny sposób ze względu na swój stan zdrowia. Sądy dały wiarę tym zeznaniom i nie powzięły wątpliwości co do tego, że zachowanie skazanego miało miejsce wbrew woli pokrzywdzonego.

Orzeczenie o kosztach zapadło w oparciu o treść art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.